

№154 (26606)

РАСТДЗИНАД

Газет цæуын райдыдта 1923 азы 14 мартыйы – газета издается с 14 марта 1923 года

2026 азы 26 август – майрæмы майы 26 бон, æртыццæг

Аргъ 10 сомы

КАЕСУТ НОМЫРЫ:

- 2 ХИЦАУАДÆЙ
Хуыздæр архайджитæн – хæрзиуджитæ
- 3 НÆ РАЗАГЪДЫ ЛÆГТÆ
Йæ бирæвæрсыг курдиаты фарн
- 4 СПОРТИВОН ФИДИУАГ
Футбол

www.rastdzinad.ru
vk.com/club217633221
https://max.ru/id1504031916_gos

Хицауады æмбырд

Ирон æвзагжы нырыккон технологитæ

Нæ республикайы Хицауады радон æмбырд амыдта йæ Сæрдар ДЗАНАЙТЫ Барис. Хицауады уæнгтæ, ведомстваты разамонджытæ сæ хъуыдытæ, сæ филиппинагтæ загъттой, боны фæткы цы фарстатæ уыдис, уыдæтты тыххæй. Иууылдæр баст уыдысты нæ республикайы социалон-экономикон рæзтимæ.

Фыццаг уыд кадарты фарста. РЦИ-Аланийы Граждайнаг хъæхъæнынад æмæ æнæнхæлæджы уавæрты комитеты сæрдари хæдидæгæй 2028 азы æмгуырдмæ снысан кодтой Уататы Оледжы.

Ирон æвзагжы нырыккон технологиты проектыл бакуыста РЦИ-Аланийы Ахуырад æмæ наукайы министрад. Министр Алыбегты Эллæ куыд фехъусын кодта, адæмæй, сæрмагонд программæ "Ирон адæмы национ-культурон рæсттæ"-ы бындурыл цы мадзæлттæ арæсттæ цæудзæн, уыдон баст сты ирон æвзаг цифрон форматмæ райвынимæ, Яндекс æмæ Сбербанкмæ бадзырд бафысгæйæ.

Республикайы Хицауад, культурон æмæ æхсæнадон организацитæ иумæйагæй хъуамæ бакусой æвзагжы нырыккон технологитыл. Пыланмæ гæсгæ мыхуыры тексттæ, аудиофыхъусытæ нырыккон технологиты æххуысæй раивдзыстæм, «оцифровкæ» кæй хо-

нынц, уыцы хуызмæ, – загътта министр.

Æнæмæнг медицинон фæдзæхстады территорион программæ цæттæгæнæн кæмисы номхыгъдмæ дæр ивдзидæтæ бахастой. 2030 азы онг ацы къабазæн радик кæндзысты 16 миллиард сомы бæрц.

Боны фæткы фарстатыл дзургæйæ, Дзанайты Барис фæнысан кодта, физикон культурæ æмæ спорт адæмы 'хсæн рапарахат кæнынæн, ноджыдæр байгом уыдзæн 11 объект. Уымæн радик кæндзысты 500 миллион сомы бæрц.

РЦИ-Аланийы фæндæгтыл цы фыдбылызтæ цæуы, уыдонмæ иудадзыг цæстдарæг къорд саразын тыххæй дзырдта Транспорты комитеты сæрдар Захъаты Алан.

Ацы æмæ фидæны, 2027 азы, Уæрæсейы граждæнтæн райдиан æфсæддон зониндзинæдтæ

дæттын астаууккаг æмæ профессионалон ахуыргæнæн уагдæтты, ахуырадон пунктты – ацы фарста рæгъмæ рахаста нæ республикайы æфсæддон комиссар, бълкхон Владимир Скоморах. РЦИ-Аланийы культурæйы министр Гуыдиаты Батрадз æмбырды архайджитæн загътта, Ирыстоны культурон æмæ æхсæнадон цардмæ аккаг æвæрæн чи бахаста, уыдоны нæмттæ сæнузон кæныныл кæй бакуыстой. Хицауады уæнгтæ сразы сты, Адæмон сфæлдыстады хæдзарæн культурæйы зындгонд архайæг Уарзиаты Хадзысмелы ном раттыныл. Нырæй фæстæмæ ахуырадон центр «Эрудит» хæсдзæн Уæрæсейы Хъæбатыр, сæрмагонд æфсæддон операций архайæг Мæрзыйты Василийы ном. Уæлæмхасæн ахуырады паддзахадон куыстуат «5-æм спортивон скъола»-йæн та раттой, Фыдыбæстæйы Стыр хæсты архайæг, рæстдзæвин Сæлбиты Владимирович ном.

РЦИ-Аланийы финансты министры хæстæ æххæстгæнæг Оксанæ Каровайы ныхасмæ гæсгæ, Беслæны саударæн бонтæ æмбæлгæ уагыл сбæрæг кæнынæн радик кодтой 900 мин сомы.

Æмбырды ма ныхас кодтой æндæр ахсджиаг фарстатыл.

ГУГКАТЫ ЖАННÆ

Æхсызгон цау

Ирыстоны ахуырады – ногдзинад!

Цæгат Ирыстоны Сæргълæууæг Сергей МЕНЯЙЛОЙы хъæппæрисæй фидаргонд æрцыд кадджын ном – «Республика» Цæгат Ирыстон-Аланийы сгуыхт зондамонæг».

Педагогон кусджыты август конференцийы уыцы хæрзиуæг лæвæрд æрцыд, ахуырады системæмæ, аргъ скæнæн кæмæн нæй, ахæм стыр бавæрæн чи бахаста, уыцы ахуыргæнджитæн.

Бæрзонд хæрзиуæгæй хорзæхджын æрцыдысты Дзæуджыхъæуы 17-æм сывæллæтты рæвдауæндон «Суадон»-ы разамонæг Батырты Созырыхъойы чызг Раисæ; Советон Цæдисы Хъæбатыр Гаджиты Алыксандры номыл Дзæуджыхъæуы 28-æм скъолайы директор Гуыриаты Алексейы чызг Людмилæ æмæ Дзæуджыхъæуы 3-æм сывæллæтты рæвдауæндон разамонæг Махъоты Георгийы чызг Антонина.

Сæ бирæазон æвæллайгæ куысты тыххæй хæрзиуджытæй хорзæхджын сылгоймæгтæ райстой æнæкæрон бирæ арфæтæ!

РЦИ-Аланийы Ахуырад æмæ наукайы пресс-службæ

Фестиваль-конкурс

Æлбегаты Бушра – уæлахиздзау

Турчы горæт Стамбулы ацыд Æлпæтдунеон фестиваль-конкурс «Ирон бæгæны-2026»-мæ æвзарæн кæмæнæн. Турчы номæй фестивалы архайыны тыххæй тох кодтой ирон æхсæнады уæнгтæй авд адæймаджы. Уæлахиздзау сис ÆЛБЕГАТЫ Бушра – 11 сентябры Цæгат Ирыстоны сылгоймаг сæйраг приз рамбулыыл архайдзæн.

Стамбулы конкурс фестивалы фæсарæйнаг къæлхæн хуымæтæджы нæ сарæзтой: Турчы цæры, бирæ азты дæргы фæлтæрæй-фæлтæрмæ йæ мадæлон æвзаг, æгъдæуттæ, йæ фыдызæххы культурон традицитæ чи хъæхъæны, ахæм стыр ирон диаспорæ. Алы архайæг дæр сарæзта йæ бинонты рецептмæ гæсгæ нуазинаг, æмæ дзы ссарæн уыди ирон традицион бæгæны фыцыны хицæндзинæдтæ.

Æвзарæн тур саразынмæ Туркмæ ацыд делегаци Цæгат Ирыстонæй. Делегацийы уæнгтæ – республикон адæмон сфæлдыстады хæдзары хайады хицау, Цæгат Ирыстоны культурæйы сгуыхт кусæг Битарты Ларисæ, бæгæныфыцæн компани «Бавари»-йы крафтон бæгæныны технолог Тубеты Хъазыбег æмæ компанийы арт-директор Армен Микаелян.

Иæ архайджитæ куыд зæгъынц, адæмæй конкурс рауад тынг зæрдæмæдзæуæг – бынат дзы уыдис кафт, зард, хъæлдзæгдзинадæн, раст бинонты бæрæгбонау.

Нæ уагхæссæг

Дзырды фарн

Адæймаг кæд истæмæй фæзминаг у, уæд йæ уæздан æфсарм æмæ йæ хорз æгъдауæй.

ÆМБИСОНД

Арæзтад

Дзæуджыхъæуы фæрсты цæуæг фæндаг

Федералон трассæ «Кавказ»-Р-217 фæлгæты Цæгат Ирыстоны дарддæр аразынд Дзæуджыхъæуы фæрсты цæуæг фæндаджы 2-аг æмæ 3-аг радтæ. Æппæт хъуыддæгтæ объектыл аразынд национ проект «Инфраструктурæ цардæн»-ы руаджы.

Фæндаджы ног 15 километрон хай райдайдзæн регионалон фæндаг Æрхонкæ-Дзæуджыхъæу æмæ А-162 трассæ Дзæуджыхъæу-Алагыры сæрты машинæтыл цæуæг адæмы ракеддзæн горæтæй æддæмæ рахизæнмæ Мæскуыйаг фæндагмæ. Арæзтады архайынд 100 специалистты, фæндагон-аразтадон сæрмагонд техникæйы 45 иуæджы.

Нырмæ уал объектты равердтой зæххы фæзуаты 12 километры, йæ уæлæ – растагæнæн æмæ асфальт-бетонны дæллаг фæлтæртæ 8 километры. Проект царды чи уадзы, уыдон уæлдай æргом аздæхтой хæстæгдæр бынæтты цæрæг адæмы хæрвадæттæм. Цæхæрадагтты æмбалæдтæ «Учитель», «Дарьял», «Надежда»-йы цурты сараздысты фæрсæй-фæрстæм цæуæг фæндагтæ къæхæндæгтимæ. Уæдæ уæзласæнты хъæрæй бахъæхъæныны охыл æмбалад «Учитель»-ы хæдзæртты размæ сæвæрдзысты 3 километры дæргæн хъæхъæнæн уарттæ.

Специалисттæ бамæт кодтой экологийыл дæр, нырмæ сарæзтой 9 сыгдæггæнæны, фæндагыл цы къæвдадоны лæсæнтæ кæла, уыдон сыгдæггонд цæудзысты. Иæ дæргъ 15 километры кæмæн уыдзæн, уыцы фæндаг ифтонгонд у электрон тыххæй, нырмæ уал ныссагътой 830

цæджынды, фæндаджы кæрæттæ ифтонг сты гæрæнтæй, сæвæрдтой дзы рухс иуварс кæнæг экрантæ. Талынды цæуæг машинæты рухс тæссагдзинад нæ 'взæрын кæндзæн.

Арæзтад кæронмæ фæуыдзæн 2028 азы, транзитон транспорт, уæзласæнтæ æмхуызонæй горæтæй æддæмæ рахиздысты, уымæй нæ республикайы центры уынгтæ фæвæрдзысты машинæтæй, экологон уавæр фæхуыздæр уыдзæн, æдасдзинадыл дзупп дæтдзæн. Цæмæй Дзæуджыхъæуы фæрсты цæуæг фæндаг æнæкъуылымпы æмæ фадатджын уа, уый тыххæй аразынд нырыккон транспортон инфраструктурæ, уыдзæн дзы 3 дыууæ æмвæзæдон рахизæны, ома,

Æрхонкæйаг, Джызæйлаг æмæ Мæскуыйаг фæндагтæ кæрæдзиуыл кæм æмбæлынд, уым.

Фæндагыл уыдзæн 2 тунелхуыз рахизæны, сæ иу Мæскуыйаг фæндаджы базарадон центры

цур. Уæдæ, трассæ А-162-йы Саудоны сæрты, рацæрæзтой хид, йæ рахизæнтæй иуы та фæзынд ног хид. Куыд зонут, адæмæй Дзæуджыхъæуы фæрсты цæуæг фæндаджы фыццаг рад (йæ дæргъ 7 километры) цалдæр азы размæ скуыста. Бацæттæ кодтой транспортон тыргъ «Цæгат-Хуссар»-ы базæ. Уый руаджы фæзынд транспортон фидар æмæ адарддæр кодтой фæндаджы егъау арæзтады 2-аг æмæ 3-аг радтæ. Адæмæй «Уæллаг Ларс»-æй Гуырдзыстонмæ æмæ уырдгæй Уæрæсемæ цæуæг дунеон транзит горæты арæнтæй ахиздзæн.

Арæзтадон куыстуат «Кавказ»-ы пресс-службæ

Боныхъæд

Gismeteo-йы бæрæггæнæнтæм гæсгæ, 26 августы уардзæн. Уæлдæфы температурæ – 17-24 градусы хъарм.

Боны дæргъ — 13,28

Хурыскаст — 05,18
Хурныгуылд — 18,46

Валютæйы аргъ

Доллар — 83,29
Евро — 97,44

12 +

Хицауадæй

Фæсивæдон политикæйы хуыздæр архайджытæн – хæрзиуджытæ

РЦИ-Аланийы Хицауады Сæрдар ДЗНАЙТЫ Барис ратта дипломтæ Цæгат Ирыстоны Хицауады премийы лауреаттæн фæсивæдон политикæйы. Сæрмагонд къамис конкурсы архайджытæй равзæрста, Цæгат Ирыстоны пæддзахадон фæсивæдон политикæйы рæст æмæ æххæст кæнынымæ стыр бавæрæн чи бахаста, ахæм æртæ уæлахиздзауы.

Курдиатджын æмæ хъæппæрисджын фæсивæдон æххуысы тыххæй хорзæхджын ссис пæддзахадон бюджетон куыстат «Хъæлдзæг æмæ цыргъзондты клубы фæсивæдон театр»-ы директоры хæдивæг **Æгайты Эльберд**.

Премии саккаг кодтой **Акъоты Батрадзæн** – Æппæтуæрæсеон æхсæнадон змæлд «Адамон фронт «Уæрæсейы тыххæй»-йы цæгатирыстойнаг регионалон хайады фæсивæдон проектты координаторæн граждайнаг-патриотон хъомылады алыхуызон формæтæ рæстæн æххуысы тыххæй, стæй Бесланæ цыппæрæм скъолайы

ирон æвзаг æмæ литературæйы ахуыргæнæг **Дыгуызыты Индирайæн**.

Дзанайты Барис зæрдияг арфæ ракодта хæрзиуджытæ райсджытæн. – Абон Цæгат Ирыстоны фæсивæдмæ стыр æргом здæхт цæуы. Сымах стут фæллойуарзаг, сæрæн, ирд æмæ алкæддæр цæттæ – цард хуыздæррæдмæ ивынмæ. Нæ республикæйы алы къабазы дæр цы æвæрццæг ивддзинæдтæ цæуы, уымæ – регионы егъау программæтæ æмæ проекты архайды фæстиуæгæн, уыдон уынаæм. Субъекты рæст махæй

не 'ппæтæй дæр кæнгæ у, уымæ гæсгæ, нæ сæргы регионы разамонæг **Сергей Меняйло**, афтæмæй архайæм уыцы ахсджиæг хæс сæххæст кæныным. Сæйрагдæр у, нæ размæ цы фарстатæ лæууы, куыд федералон, афтæ регионалон нысаниуæгимæ, уыдон сæрæнæй лыггонд цæуыны. Уыцы ахсджиæг хуыддæджы фæсивæд хуамæ архайа, уымæн æмæ сымах нæ фидæн стут. Æз стыр æхсызгондзинадимæ дæттын хæрзиуджытæ, сымах уыдонæй аккаг стут. Уæ куыстæн уын иумæйæгæй саргъ кодтой Парламент, Фæсивæды хуыддæгты комитет æмæ комитеты дæлхайæдтæ регионы. Стыр бузныг уын уæ куыст æмæ, нæ уарзон республикæйы рæзты фарстатæм куыдфæндыйы цæстæй кæй нæ кæсут, уый тыххæй. Мæ зæрдæ уын зæгъы ноджы стырдæр æнтыстдзинæдтæ, цы-

мыдисаг проекттæ, царды хорздзинæдтæй хайджын уг, – арфæ ракодта премьер-министр.

Мадзалы архайдтой Фæсивæды хуыддæгты комитеты сæрдар **Джусойты Руслан**, Цæгат Ирыстоны Парламенты национ политикæ æмæ фæсивæды хуыддæгты комитеты сæрдар **Джиоты Георгий**, «Фыццæгты змæлд»-ы регионалон хайады советы сæрдар **Хъесаты Ирыстон** æмæ фæсивæдон организациы активон архайджытæ.

Уæ зæрдыл уын æрлæууын кæндзыстæм, РЦИ-Аланийы Хицауады преми фæсивæдон политикæйы лæвæрд цæуы æрвылаз 2006 азæй фæсивæдон политикæйы къабазы архайджыты разæнгард кæныны тыххæй.

РЦИ-Аланийы Сæргълæууæг æмæ Хицауады пресс-службæ

Конкурс

Дзæуджыхъæу – Уæрæсейы Хуссары культурон сæйраг сахар

Дзæуджыхъæу сæргълæууæг МИЛДЗЫХТЫ Вячеслав агентад «Новости»-йæн радзырдта, нæ горæт конкурс «Культурон сæйраг горæт-2028»-йы фæуæлахизы аккаг цæмæн у, уый тыххæй. Дзæуджыхъæу рацъд кæронбæттæнмæ Владимир, Вологда, Гатчина, Калуга, Кемерово, Краснодар æмæ Тулаимæ.

Уыцы уæлахизы руаджы Дзæуджыхъæуыл ныффидар уыдзæн Уæрæсейы Хуссары культурон сæйраг сахары статус.

«Дзæуджыхъæу хицæн æмæ уадиссаг кæныны, цы адæм дзы цæры æмæ фæллой кæны, уыдон. Конкурсы архайæм уыдонæ тыххæй. Уæлахиз нын бар ратдзæн официалон æгъдауæй Уæрæсейы Хуссары культурон сæйраг горæты статус сфидар кæнына æмæ уыцы фарстайы рæсугъд стъæлф сæвæрына æн, махæн та – нæ уарзон сахарæй дыууæ хатты сæрбæрзонддæр уæвынаæн», – загъта Милдзыхты Вячеслав.

Горæты сæргълæууæг фæбæрæг кодта, Дзæуджыхъæу Европæ æмæ Азийы бæрæгастæу лæугæйæ, йæхимæ кæй æрæмбырд кодта Ныгуылæн æмæ Скæсæны хуыздæр традицитæ æмæ сси историон-культурон феномен.

«Уымæ гæсгæ Дзæуджыхъæу уырыссаг дунæ хъахъхъæнæг фидар куыд у Кавка-

Æрыгæтты æнтыстдзинæдтæ

Бæстæйы Президент æмæ Хицауады стипендитæ – Медицинон академийы студенттæн

Уæрæсейы уæлдæр ахуыргæнæндæгты студенттæн æнæстæ кæдджын-дæр сты Уæрæсейы Федерацийы Президент æмæ Уæрæсейы Федерацийы Хицауады стипендитæ. Уыдон лæвæрд цæуыны, стипенди нысан кæнына йæ дыууæ азы раздæр ахуыр æмæ науон иртасæнты зынгæ æнтыстдзинæдтæ йæ къухы кæмæн бафтыд, уыцы студенттæн.

Цæгат Ирыстоны Медицинон академийæн разæнгардгæнæн фæци, йæ 39 студентæн ын ахæм стипендитæ кæй нысан кодтой, уыцы ног хабар. Уæрæсейы Федерацийы Президенты стипенди райстой æппæты стырдæр – дзæбæхгæнæн факультеты – студентæ æмæ педиатрон факультеты иу студентæ. Уæрæсейы Федерацийы Хицауады стипенди саккаг кодтой дзæбæхгæнæн факультеты 17 фидæны дохтырæн, 6 та – педиатрон æмæ стоматологион факультеты студенттæн.

Уыцы æхсызгон цауы тыххæй ахуырадон уагдоны разамонæг **Олег Ремизов** загъта: «Мах æппындыр дызæрдыг нæ кæнæм, ацы курдиатджын чызыджытæ æмæ лæппутæ, академи каст фæуыны фæстæ нæ бæстæ æмæ дунеон

медицинон стъалытæ кæй суыдзысты æмæ сæ уарзон ахуыргæнæндонæн кад кæй скæндзысты. Махæн, кæй зæгъын æй хъæуы, тынг æхсызгон у, нæ академийы афтæ бирæ кæдджын стипендиатæ кæй ис, уый. Æвæццæгæн, нæ бæстæйы уæлдæр ахуыргæнæндæгты 'хсæн, бюджетон бинаттæ, æмткæй райсгæйæ, æппæты фылдæр мах студенттæн саккаг кодтой кæдджын стипендитæ проценттæм гæсгæ. Ахæм бæрзонд бæрæггæнæнтæ къухы бафтыдзысты, науон-педагогон коллектив 90 азы дæргы, традицитæн аргъæнгæйæ, уæрæхдæр æмæ арфдæр кæй кæны фидæны дохтырты зонындзинæдтæ æмæ дæсныиады сусæгдзинæдтæ фæлтардджын зондамонджытæ, педагогтæ, тьюторты разамын-

дæй. Нæ студенттæ сæ зæрдыл дарынц æмæ æххæст кæныныц наука æмæ уæлдæр ахуырады министр **Валерий Фальков** ныстуан Уæрæсейы студенттæн: «Зындзинæдтæй ма тæрсут, алкæддæр агурут гæ-

нæнтæ сæ сæрты ахизына æмæ уæд, æнæмæнг, уыдзыстут æнтыстджын æмæ амондджын адæймæгтæ».

Цæгат Ирыстоны Медицинон академийы пресс-службæ

Горæты администрацийæ

Ахуырадон объектты цæттæдзинад

Дзæуджыхъæуы скъолатæ зымæджы хъармгæнæн рæстæгмæ куыд цæттæ сты æмæ дзы зынгсирæзты ныхмæ æдасдзинады мадзæлтæ куыд æххæстгонд цæуыны, уый тыххæй ныхас кодтой бинаттон хиуынаффæйады зынгсирæзт æмæ æнæнхъæлдæджы уавæртæ ануварс кæныны æмæ не 'руадзыны къамисы æмбырды. Амыдта йæ Дзæуджыхъæуы бинаттон хиуынаффæйады администрацийы разамонæджы фыццæг хæдивæг **ДЗОБЛАТЫ Зураб**.

бирæфатерон хæдзарæн. Фæзыгон-зымæгон хъармгæнæн рæстæгмæ цæттæдзинад цæуы графикмæ гæсгæ, баххæстгонд куыстыгæм аипдзинадæй ныццæуы.

Скъолатæ æмæ рæвдауæндæгты зынгсирæзт не 'руадзыны тыххæй ныхасгæнæйæ, Дзæуджыхъæуы бинаттон администрацийы Ахуырады управленийы разамонæг **Тотойты Наталья** фæбæрæг кодта, æппæт организациæтæ дæр ифтонгонд кæй сты зынгсирæзты ныхмæ сигнализациæтæ, адæмæн фехъусын кæныны автоматикон системæтæй, арт хуыссын-гæнæн æмæ æндæр хъæугæ фæрæзтæй. Ноджы ма ведомствæйы разамонæг

Дзæуджыхъæуы бинаттон хиуынаффæйады Цæрæнуатон-коммуналон хæдзарæд, артаг æмæ энергетикæйы комитеты сæрдар **Батырты Аланбег** куыд фехъусын кодта, афтæмæй хъармгæнæн рæстæгмæ цæттæдзинад абон у 66,8 проценты. Уый нормативтæм гæсгæ у хорз бæрæггæнæн. Цалцæггонд æрчыдысты 54 артгæнæны, фондз центрон хъармгæнæн пунктты æмæ 17 цыра æн станциæйы. Сарæзтой фæлварæнтæ 67,87 км хъармгæнæн хызтæн æмæ 239

радзырдта, ахуырадон организациæтæ куыд цалцæггонд цæуыны, уый тыххæй. Йæ ныхасмæ гæсгæ, ныртæккæ бинаттон цалцæг цæуы æртæ скъолайы æмæ иу рæвдауæндонæй. 21 рæвдауæндонæй 'ручыдысты цалцæггонд. Æмбырды цы фарстатæм æр-кастысты, уыдонмæ дарддæр дæр цæудзæн бæлвырд цæстдард.

Дзæуджыхъæуы администрацийы пресс-службæ

Построено 8 и отремонтирована 121 школа

Нæ разагъды лæгтæ

Йæ бирæвæерсыг курдиаты фарн

Цæгат Ирыстоны АССР-йы адæмон фиссæг, Фидыбæстæйы Стыр хæсты архайæг Цæгæраты Максимы райгуырды сæххæст 110 азы

Ирон литературæйы æерднæгæг архайджыты тыххæй ныхас куы рацауы, уæд уыдоны 'хсæн æнæмæнг сæрыстыр æмæ буцæй æрхъуыды кæнæм зындгонд прозаик æмæ æхсенæдон архайæг, хъæбатыр хæстон Цæгæраты Ныккалайы фырт Максимы рухс ном æмæ бирæвæерсыг сфæлдыстадон удвæллой.

Фидæны фыссæг райгуырд 1916 азы 27 августы Цæгат Ирыстоны быдыраг хъæутæй иу, Алагыры (ныр – горæт Алагир). Каст фæци хъæуы स्कoла. Йæ фыццаг ахуыргæнæг уыд зындгонд рухстауæг, фыссæг æмæ тæлмацгæнæг Зæнджиаты Бæбæ. Уый йын бауарзын кодта дунеон, уырыссаг æмæ ирон литература. Амыдта йын сфæлдыстадон куысты сусæгдзинæдтæ. Скъолайы фæстæх Максим ахуыр кодта Цæгат Ирыстоны педагогон техникумы. Ам райдыдта æмдзæвгæтæ, уацхъуыдтæ æмæ радзырдтæ фыссын. Техникумы йæ ахуыр кæронмæ куы ахæццæ кодта, уæд дарддæр йæ фæндæг уæлдæр ахуырад райсыны тыххæй акодта Цæгат Ирыстоны Хетæгкаты Къостайы номыл паддзахадон педагогон институты ирон-уырыссаг филологийы хайадмæ. Ам йæ хорз ахуыр, литературон æмæ сфæлдыстадон æерднæг архайдæй йæхи хорзæй базонын кодта йæ ахуыргæнджытæ æмæ студенттæн. Уый тыххæй йын, кувд ахуыры раззагдæрæн, фыстой Хетæгкаты Къостайы райгуырды 80 азы юбилеймæ нысангонд сæрмагонд стипендиæ (Максим уыд йæ фыццаг стипендиат). Йæмæ иу курсы ахуыр кодтой фидæны номдзыд фысджытæ æмæ пoттæ Хечойты Сæрæби, Кочысаты Мухарбег, Мыртазты Барис, Баситы Дзæххотт, Хацырты Сергей, Бекмæрзты Арон...

Педагогон институты ма ахуыр кодта Максим, афтæмæй 1940 азы цыппар æрыгон курдиатджын пoттæ Кочысаты Мухарбег, Баситы Дзæххотт, Мыртазты Барис æмæ

Цæгæраты Максимæн сæ фыццаг æмдзæвгæтæ мыхуыры рацыдысты иумæйаг æмбырдгонд – чынгæ «Мах уарзæм»-ы. Йæ рацыд уыд стыр цины хабар уæды рæстæджы ирон литературæйы процессы. Уæд Максим йæ фыццаг поэतिकон фæлварæнты равдыста, йæ зæрдæйы сфæлдыстадон зынг кæй судзы, æерднæг литературон архаймæ разæнгард æмæ цæттæ кæй у, уыцы удварнон ахадгæ миниуджытæ.

Педагогон институт 1941 азы æнтыстджынæй каст куы фæци, уæд райдыдта Фыдыбæстæйы Стыр хæст. Ацыд хæцæг æфсадмæ. Æнтыстджынæй каст фæци танкты училищæ. Уыд танкты ротæйы команджыгæнæг. Хъæбатырæй архайдта Сталинград, Орел, Будапешт немыхæг лæгсырдтæй сæрибар кæныны карз тугкалæн тохты. Йæ 'хсар æмæ лæгдзинады тыххæй йын лæвæрд æрцыд Сырх стъалыйы орден æмæ майдантæ.

Хæсты фæстæх Ирыстонмæ куы сыздæхт Максим, уæд кусын райдыдта Цæгат Ирыстоны коммунистон партийы обкомы инструкторæй, паддзахадон чыныгуадзæн «Ир»-ы редакторæй. Уыд Цæгат Ирыстоны паддзахадон драмон театры директор, нæ республикæйы Фысджыты цæдисы сæрдар, Культурæйы министр. Дыууæ æмгъуыды радæй уыд журнал «Мах дуг»-ы сæйраг редактор. Ныффыста сценаритæ Цæгат Кавказ æмæ «Ленфильм»-ы киностудийы ист цалдæр аивадон æмæ документалон кинонывтæм: «Возвращение Коста», «Сын Ирысто-на», «Костры на башнях», либретто номдзыд ирон композитор Плиты

Христофоры оперæ «Къоста»-мæ. Ацы уацмыс абон дæр æнтыстджынæй æвдыст цауы Мари-наг паддзахадон театры филиал – Дзæуджыхъæуы Оперæ æмæ балеты паддзахадон театры.

Ирон литературæу æмæ культурæйы рæзмæ бирæвæерсыг æмæ ахадгæ æвæрæн кæй бахаста, уый тыххæй Цæгæраты Максимæн лæвæрд æрцыд Кады нысаны, Фæллойы Сырх Тырысайы ордентæ, Цæгат Ирыстоны АССР-йы адæмон фыссаджы, нæ республикæйы аивæдты сгуйхт архайæджы кадджын нæмттæ, Хетæгкаты Къостайы номыл паддзахадон преми.

Курдиатджын фыссæг, публицист æмæ пoтз йæ литературон-сфæлдыстадон архайд райдыдта Цæгат Ирыстоны паддзахадон педагогон институты ахуыры азты. Кувд прозаик, афтæ йæ курдиат ирд æмæ ахад-

гæ кæй у, уый хорзæй рабæрæг, Фыдыбæстæйы Стыр хæсты фæстæ йын Цæгат Ирыстоны чыныгуадзæны 1946 азы цы публицистикон уацмысты æмбырдгонд «Хурныгулæн» рацыд, уым. Ирдæй дзы равдыста Советон æфсады лæгдзинад, ирон лæппуты æхсар æмæ намыс, ныфхæст æмæ фæразондзинад.

Уый фæстæ нæ бæстæ æмæ Цæгат Ирыстоны рауагдæдты ирон æмæ уырыссаг æвзæггтыл хицæн чингуытæй цыдысты йæ романтиæ, уацаутæ, радзырдтæ æмæ аргъæуты æмбырдгæндтæ: «Амонды фæндагыл», «Хурзæрин», «Уацау колхозы куврд Сагойыл», «Сыгзырон фæззæг», «Æхсызгон улæфт», «Сау хохы фыййау», «Мои земляки», «Хæхты мит уарыд», «Нæ фехъуыстон ма зæгъ», «Осетинская боль», «Фæстаг æхсæв», «Балцы зарæг», «Дети золотого ущелья», «Хæххон барæг... Йæ уацмыстæ тæлмацгонд æрцыдысты нæ бæстæ æмæ дунейы цæрæг адамыхæтттыты бирæ æвзæгтæм.

Цæгæраты Максим йæ цардæй ахицæн 1990 азы 2 декабры. Зæрдæйы уæззау хыг æмæ стыр кадимæ йæ бавæрдтой Дзæуджыхъæуы Намысы аллейы.

Йæ цардæгасæй æмæ абон дæр Цæгæраты Максимы бирæвæерсыг сфæлдыстадон курдиаты æвдисæн – уацæутæ, романтиæ, радзырдтæ æмæ аргъæуттæ, поэтикон, публицистикон сфæлдыстадыл фыстой æмæ фыссынц уацтæ, монографи-тæ зындгонд литераторон критиктæ Ардасенты Хадзыбатыр, Джусойты Нафи, Мæрзойты Сергей, Салагаты Зоя, Фидараты Риммæ æмæ Мамиты Изетæг.

ГАСАНТЫ Валери

Фыссынц «Рæстдзинад»-мæ

Йæ къухтæй зæрин цæгъды

Гаглойты Джумбер – стыр бинонты хицау, хъомылгæнæг, аразæг, нывгæнæг. Афтæ зæгъæн дæр ма ис Джумберæй, æмæ у нымæд лæг, канд мытаджы 'хсæн нæ, фæлæ æнæхъæн хъæубæстан дæр. Уæдæ цы дыргъдон сырæзти йæ кусаг къухты фæрцы, цы æнахуыр дыргтæ рæзынц йæ кæрты дидинджыты 'хсæн, ууыл та хъæуы уæлдай ныхас кæнын. Уæздан, хи-уылхæцгæ, кæстæртæн зондамонæг – ахам хистæр у Елхоты цæрæг Гаглойты хистæртæй иу – Джумбер.

Бирæ зындзинæдтæ фенын кодтой æнæбайрайгæ 90-æм азтæ ирон адæмæн, кувд Цæгаты, Хуссары, афтæ Гуырдзыстоны цæрæг ирæттæн дæр. Фæлæ нæ асаст сæ ныфс, сæ тыхтæ раттой ног цардæн, æмæ сын æнтысгæ дæр бакодта.

Джумбер йæ бинойнаг Неля æмæ сæ гытцыл саби-тимæ æрцардысты Елхоты, сæхи къухтæй барæвдытæ кодтой, сæ царæнбынат, æмæ кувд сфидыдта абоны онг, уымæн ныр цалдæр азы мæхæдæг дæн æвди-сæн – сæ райдзаст, уæрæх кæртмæ куы бахизай, уæд, цыма, аргъаумæ бахауыс, афтæ кæсы æрбацауæг-мæ. Хæрзæфснайд кæрт, дидинджытæ, алыхуызон дыргт бөлæстæ, уæдæ ин-жиры дыууæ бөлæсы, ли-моны къутæртæ, пæмела ам сæхи тынг дзæбæх æнкъар-ныц – рæзынц, дыргт хæс-сынц, цæстытæ рæвдауынц сæ уындæй. Кæд зæххыл

ис дзæнæт, уæд – Гаглой-ты царæнбынат! Фæстæйы нæ баззæйдзæн Джумберы бинойнаг Неля – хæдзары куыстытæ, уæдæ ма æр-дагон куыст дæр, уæдæ сыхы исты хабæрттæй дæр йæхи нikuы айста Гаглойты чындз – фæзминаг йæ ар-хайд æмæ æгъдауæй. Рæс-сугд цот схъомыл кодтой Джумбер æмæ Неля – фырт Леуан æмæ чызг Луизæйы. Алчидæр сæ царды аккаг бынат сардта – ис сын би-нонтæ, цот, ныйарджыты зæрдæтæ сæ буц сты.

Джумберы кæрты тыххæй сæрмагондæй ис зæгъæн – йæхи къухтæй, йæ хидвæл-лой куысты фæрцы кæрт хуымæтæг кæрт нæу, фæлæ у аивадон фæлгæты æвæрд бынат. Ахам зæрдæмæ-дзæугæ у, æмæ йæ иу хатт чы фены, уый ма йæм исты æвфонæй ма 'рбацауа, уый гæнæн нæй. Дыууæ азы дæргы фæагуырда бæз-зон дур Уæлладжыры комы,

ГАГЛОЙТЫ Анатоли

Ирон хабæрттæ

Биццы

Биццы канд Тиб æмæ Мамысонгомы нæ, фæлæ æнæхъæн Туалгомы дæр зынгæ лæг уыд. Гæ ныр дæр, йæ кой скæнгæйæ, уæд йæ цоты цот, Кичты мыргæт сæ хутгæ уæлдæр сисынц, ахæм уæздан, дзуалджын, кадджын æмæ хæлар уыд Биццы. Царди йæхи фæллойæ, дард-та канд йæхи бинонты нæ, фæлæ-иу сидзæр баз-зад æвæгæсæгæй кæнæ тыхст, уæд-иу Биццимæ дзырдтой – цæй-ма, исты уынаффæ йын, зæгъгæ, æмæ ахæм заманты Бицци бирæ нæ хъуыды кодта, фæлæ-иу афтæ, цы амал, цы уынаффæ, сидзæр у, æмæ йæ мæ хæдзармæ кæнын.

Афтæ цард Бицци йæ бинойнагмæ. Уæдæ сыл иу заманы та ахæм хабар æрцыды. Хæйрæг сæ зонæг, фæлæ Тибы цыдæр абырджытæ фæзынд æмæ сæ ных Биццийы хæдзармæ сарæзтой. Æвæццæгæн, загътой, ай зонджын æмæ цытджын лæг у, æмæ йæм æхца уыдзынц, зæгъгæ. Æхсæвгыон дуар бахостой, æмæ сæм Бицци дуары цурмæ рацыди

æмæ сæ фæрсы, чи дæ æмæ дæ цы хъæуы, ай æмбисæхсæв куы у, уæд?

Абырджытæй иу сабыр хъæлæсæй дзыры:

– Мæнæ нæ фæндагæй фæдзæгъæл стæм, æмæ нын фæндаг бацамон, стæй нæ демæ аныхас кæ-нын фæнды.

Биццы куы базыдта, ай иунæг нæу, уæд та йæ фæрсы:

– Æмæ цал стут?

Абырæг ын афтæ, мах дыууæ стæм, ма нæ тæрæ, аныхас нæ фæнды демæ.

Биццы дуар ноджы фидардæр сæхгæдта æмæ сын афтæ:

– Дыууæ стут æмæ кæрæдзинмæ аныхас кæнут, мæннæ ма хæрм хуыссæн æнхъæлмæ кæсы.

Абырджытæ ма атæгъо кодтой æмæ сæ фæн-даг дарддæр адардтой, кæрæдзинмæ ныхас кæн-гæйæ.

ХЪАЙТТАТЫ Сергей, «Ирон хабæрттæ», Дзæуджыхъæу, 1998 аз

Цæстæнгас

Цы фæцис уæны æгъдау

Нæ ирон дзыллæты царды тымбыл фынгæн рагæй фæстæмæ дæр ис æнакæрон кад æмæ аргъ. Нæ цард æнæхъæнæй дæр стырæй цыфæнды гытцылмæ дæр баст у ирон фынгимæ. Стыр хъæугуывтæ, нæртон чындæхсæвты, дыууæ мытаджы хæстæгдзинады, зыаны æгъдаутты, суанг туджджынтй фидыды дæр ирон адæм ны-хас кодтой æмæ кæнынц, фынджы уæлхъус бадгæйæ, цæхх æмæ кæрдзын сæ разы, афтæмæй. Ирон фынг бахæр, баназыны тыххæй æвæрд нæ цæуы, фæлæ æнцой кæны æгъдауыл, ахуыр кæны адæймæджы æфсармыл, лæгдзинадыл, хæлардзина-дыл, æнгом цардыл. Бæрæгбæттæ хорз хистæры руаджы фæсивæд ахуыр кодтой фынджы æгъдауттæ æмæ сæ бирæ алыхуызон фæзилæнтты. Æнæ уыдон зонгæйæ та адæймæджы кад йæ бынаты нæ уыдис – усгур лæппутæн минавæр ничи кувмдта, чызг ын ничи лæвæрдта, чындзыдон чызджы та агурæг нæ уыд. Хæдзар нымæд уыд æгадыл, уазæг æм хæстæг нæ цыд.

Ирон фынджы æгъдауттæ фæйнæахуызон сты цин æмæ зыаны рæстæг. Уыдон иугай лæгты фæндонмæ гæсгæ арæзт не сты, фæлæ æлпæт ирон адæмы тыхджын зонд Ирмæ фарнæй раныстысты. Æмæ нæм дуттæ æмæ заманты сæрты æрхæццæ сты, рæсугъд нын кæнынц нæ ирон цард, иу нæ кæнынц, нæ хъаруыл нын хъару æфтауынц, нæ ныфсыл – ныфс. Хыгæгæн, рох кæнын райдыдтам, ирон фынг кæмæй фидыдта, уыцы уырдыглæууæджы æгъдау дæр. Ам кæстæртæ хистæртæн лæггад кодтой, хистæртæ та сæ ирон æгъдауттыл æфтыдтой. Афтæмæй сæ 'хсæн уыд фидар иудзинад, æмбарындынад. Иудзинад кæм уа, уым та адæмы фарн бирæ у, цыфæнды цæлхдурты сæрты дæр æнцонæй ахизынц. Ныр уыцы иудзинад атад, фесæфт. Раздæр заманты-иу хистæртæн балæггад кæнын, сæ фарсмæ фынджы уæлхъус уырдыг лæу-ын кæстæртæ сæхицæн кадыл ныматдой, бөлгæ йæм кодтой, рады-иу æм лæууы-дысты. Ныры дуджы та ацы æгъдауыл бы-лысчылтæ кæнынц, нæ йыл æрвæссынц, зынгæй тæрсæгау дзы кæнынц, æмæ фынг-гæй уымæн дард алидзынц. Æмæ, уыцы кæстæртæ сæ кары куы бацауой, уæд ирон фынгæн, кувд æмбæлы, афтæ сæ бон кад скæнын нæ бауыздæн. Ирон фынг хъомылæдон स्कoла у, уымæн æвдисæн сты мæнæ ацы æмбисæндтæ: «Ирон фынг хистæрæй филауы», «Ирон фынг – зон-дамонæг», «Ирон фынг æгъдауыл æн-цой кæны». Ирон фынджы æгъдауттæ иу адамыхатты фынджы æгъдаутты хуызæн дæр не сты. Кувыдты æмæ æндæр цины хуынддæгты дæр ирон адæм алкæддæр, кæд амал æмæ гæнæн уыди, уæд Стыр Хуыцау, зæдтæ æмæ дауджытæм куыстой гом арвы бын, кувæджы æргом та здæхт хъуамæ уа хурысæсæнырдаæм. Фынг-æвæрд хæдзары куы уа, уæд та хистæрæн йæ 'ргом хъуамæ здæхт уа уатмæ æрбацæ-уæнырдаæм. Ахæм бадты фæтк Ирмæ ис не-замантæй абонмæ, йæ мидисы та æвæрд ис фарнхæсæг Хурмæ æргомыздæхтæй табу кæнын. Æрбацауæнырдаæм та кувæг йæ 'ргом саразы уый тыххæй, цæмæй уына, фынгмæ чи æрбацауа, уыдоны, æмæ бада къæхты бын нæ, фæлæ рабзынæй. Стæй ма зæрдыл дарын хъæуы уый дæр, æмæ цины фынгæн хистæрæн йæ рахизфарс хъуамæ уа уæгъд бынат. Зæгъæм, чындзы кæм æр-лæууын кæнынц, стæй нуазæнтæ чи 'рба-хæссы, уыдонæн æрлæууæн бынат. Кæнды фынджы та иннæрдыгæй – галиуырдыгæй хъуамæ хистæры галиуварс уа уæгъд бы-нат. Уый та уымæн, æмæ зиянджынтæ сы-хагимæ бадт адæммæ арфæмæ куы рацæ-уынц, уæд, кæм æрлæууой, ахæм ран сын

хъуамæ уа. Арæх, уæлдæр цы филппинæг-ты кой кодтам, уыдон, кувд æмбæлы, ахæм уагыл конд нæ вæййынц, сæ фылдæр хай хæлд æрцæуы, æмæ æгъдауттæ сæмтæ-ры вæййынц, æддæг-мидæг ауайынц, æмæ тынг зын раиртасæн вæййи, фынг цыны, æви зыаны фæдыл æвæрд вæййи, уый.

Бæрæгбæтты цины фынгыл цы кувинæг-тæ æмбæлы, уыдон иуæй-иу хъæуты раст не 'рæвæрынц. Цины фынгыл кусарты сæр æрæвæрынц галиуырдыгæй, бæрзæй та – рахизырдыгæй. Ахæм фæтк вæййи зыаны рæстæг. Æмæ цины фынгæй зыаны фынг аразын, кувд филауы? Иу ирон адæм стæм, иу туг, иу стæгæй конд, æмæ не 'гъдауттæ дæр хъуамæ уой иу æмæ раст. Нæ зæрдыл ма иу хатт æрлæууын кæнæм, цины фынг-ыл цы кувинæгтæ æрæвæрынц, уыдон: – æртæ кæрдзыны (æртæ æртæдзыхоны) – бæгæны кæнæ къуымæл – кусарты сæры хай. Æвæрынц æй хистæрты кады, фарны нысанæн, сæ кув-рыхон зонды тыххæй. Сæр æвæрынц рахи-зырдыгæй, бæрзæй – галиуырдыгæй.

– Кусарты бæрзæй. Æвæрынц æй, цар-ды сой кæй къухтæй цæуы, галы бæрзæй-ыл æвфондз æвæрдау, бинонты чи дары, уыдоны номыл. Бæрзæй æвæрдæуы сæры фарсмæ циндзинады – галиуырдыгæй, кæнды – рахизырдыгæй. Кувыды фынгыл бæрзæйы зындгонд нысануæг ма у Хуыца-уæй хъару, тых æмæ ныфс ракурын. Рахиз

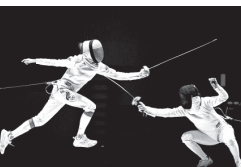
нысан кодта, уыдон. Мæ ныхæстæ бæфи-дар кæндзынæн ахæм дæнцæгæй. Ду-рынц, зæгъгæ, дам, Фыдыбæстæйы Стыр хæсты райдайæны хæдрæзмæ, Куыртта-ты комы Хæрисджыны хъæуы уыд нæртон хъæугуыд. Æмæ, дам, фынджы хистæр куы 'ркаст кусарты уæнмæ, уæд сагъдауæй баззад, йæ дзыхæй иу ныхас дæр нал хауд. Куы йæ барфарстой, цы хабар у, зæгъгæ, уæд сын æргом загъта: «Уæn кувд æвдисы, афтæмæй дуне тынг уæззау уавæры ис, ца-вæрдæр æвирхъау хабар нæм æнхъæлмæ кæсы». Кувд рабæрæг, афтæмæй, дыккаг бон хæст райдыдта. Ам адæймагмæ сæвæз-ры фарст. Уыды рæстæджы нæм куы нæмæ уыд нæдæр телеуынынад, нæдæр телефон-тæ, уæд, уыцы хистæр, хæст райдайдзæн, уый кæцæй базыдта, уæны йæ куы нæ ба-кастайд, уæд?

Æз бирæ циндзинæдты фембæлын, кæм хъæугуыдты, кæм та – чызгæрвыстыты, чындзæхсæвты æмæ цардæгæс æвдисæн дæн, фынгтыл уæны хай кæй не 'рывæрынц, уымæн. Вæййи дзы æрмæстдæр сæр æмæ бæрзæйы хай – къыйтæй. Уый стыр рæд-дыл нымæд у, ирон лæгæн сæрмæ хæсгæ нæу. Къыйтæ вæййи кæнды фынгыл. Æмæ фынгæвæрдæй фынджыдзаг аразын кувд раст у. Айфыццаг горæты рестораны уыд чындзæхсæв. Хистæры раз уыд сæр æмæ бæрзæй. Æз равдистон мæ къыйныхди-над, мæхи нал баурæдтон æмæ загътон

Спортивон фидиуаг

Футбол

Фæуæлахиз «Сæрмаæt»

Джызæлы ацъд сæрмагонд æфсæддон операций зынгхуыст Харебаты Азæмæты номарæн æвзонг футболлесты радон турнир. Архайдтой дзы æхсæз командæйы Дзæуджыхъæу æмæ нæ республикæйы районтай.

Кæронбæттæнмæ рацыдысты цыппар командæйы. Æртыккаг бынат бацахсыныл тох кодтой Дзæуджыхъæу «Спартак» æмæ Аланты гимназийы футболлестæ. Хъазты сæйраг рæстæг ахицæн 2:2 хыгдимаг. Иуæндæсметрон цафтæй хуыздæр сарæхстысты Аланты гимназийы хъаджытæ, æрхаудта сæм æртыккаг бынат (тренер – Къуырбаты Георги). Уый фæстæ та турниры уæлахиздзау сүүвыныл фембæлдисты Джызæлы «Сæрмаæt» æмæ Зилгæйы командæ. Тыхджындæр разынди «Сæрмаæt» – 3:1 æмæ бацахста фыццаг бынат (тренер – Хæмыцаты Таймураз). Зилгæйы командæ сси назийы хъаджытæ, æрхаудта сæм

Тæрхонгæнджытæ æмæ тренеры коллеги сбæрæг кодтой турниры хуыздæрты дæр. Уыдонимæ сты дуаргæс Цæлойты Азæмæт (Аланты гимназ) – хъахъхъæнæг Бедойты Дамир («Сæрмаæt»), æрлæгхъахъхъæнæг Бесолты Скиф (Зилгæйы командæ), размæбырсæг Кибилты Георги («Сæрмаæt»), хуыздæр хъазæг Цыхуырбаты Сослан («Спартак», Дзæуджыхъæу).

Турнир арæст æрцыди Чертыхоты Геннадийы æххуысæй, йæ ацæуыны саразыныл зæрдиагæй ба-

цархайдта Джызæлы бынæттон администрати дæр.

Харебаты Азæмæтæн баззад иунæг лæппу – Георги, хъомыл æй кæны йæ мад – Харебаты-Цæгæраты Каринæ. Георги цæудзæн æхсæзæм кълæмæ, бирæ уарзы спорт, уæлдайдæр – дзюдо. Йæ фыдæй амондджындæр уæд Георги, йæ ном æмæ йын йæ кад бæрзонд хæсгæйæ.

ХÆМЫЦАТЫ Морис

Фронтæн æххуыс

Сæ зæрдæйы хъарм дзы баваерынц

Сæрмагонд æфсæддон операций райдайæнай нырма нæ бæстæйы цæрджытæ æххуыс кæнынц, фронты нырма уæззау уавæрты Райгуыраг бæстæйы интересæ чи хъахъхъæны, уыцы хæстонтæн. Гуманитарон æххуыс ну иннайы фæдл хæццæ кæны тохы быдырмаг.

Нæ уацхуыды хъайтар Цыколайы цæрæг Тускъаты Эльвирæ, операци куы райдыдта, уæд районы газеты бакаст волонтерты æмбаллад «Бахъарм кæн салдаты»-йы тыххæй уацхуыд, рацагуырда телефонæ, бадзырдта сæм æмæ уыйадыл уыцы стыр командæйы активон уæнг сси.

Эльвирæ кхухæй арæхстджын у, зоны хуынын, бийын, æмæ, æвæццæгæн, никæд ахуыды кодта, уыцы арæхстдзинад æй искæд бакхæудзæн, ууыл, уæлдайдæр хæстонтæн æххуысæн. Тускъаты чындз бирæ азты дæргызы кусты районы ахуыры хайады, тохы быдыры чи ис, уыдонæй бирæтиæм зонгæ у, æмæ йæхицæн хæсыл банымадта, йæ бон цæмæй у, уымæй сын феххуыс кæнын.

Архайы йæ хæдзары – куыддæр ын уæгъд рæстæг фæвæййы, артæ «рбады хуынынл, цындæ дзаума бийынл хæстонтæ æмæ цæф салдадтæн. Фыццаг рæстæг хуыдта госпитальтæн бæтæ, медицинон валиктæ æмæ, «пятиточник»-тæ кæй хонынц, ахæмтæ.

Абонны онг уал бахуыдта уыцы «пятиточник» – 500, 200 базы 45 фæлысты – мидæггаг дзаумæттæ, 500-йæ фылдæр та – цындæтæ.

Цы «рмагæй кусты, уыдон волонтертæ сæхæдæг агурынц æмæ æмбæрд кæнынц. Эльвирæйæн стыр æххуыс кæнынц ие «мкусджытæ, бынæттон хуыиæн фабрик та йын ратты хуымац æмæ фирмæйы бæрæггæнæнтæ.

Тускъаты Эльвирæ куыд зæгъы, афтæмæй, фронтæн æххуыс алы сылгоймаджы, мады хæс дæр у. Стыр æхсызгондзинад та йын дæтты, йæ кхухæй конд дзаума иу хæстонæн уæддæр фех-

хуыс уыдзæн, бахъарм æй кæндзæн, зæгъгæ, ахæм хуыды.

Адæмон фронты минæвæрттæ иуадзыг æххуыс кæнынц волонтертæн æрмæст кусæн æрмæгæй нæ, фæлæ ма сын сæ кхухæллой хæстонтæм дæр фæхæццæ кæнынц. Афтæмæй, Эльвирæ æмæ æмбаллад «Бахъарм кæн салдаты»-йы иннæ уæнгтæ сæ зæрдæйы хъарм кæм баваерынц, сæхи кхухæй кæй саразынц, уыцы дзаумæттæ æвæстиятæй сæмбæлынц нæ лæппутыл.

ГАПБАТЫ Алетæ

Бокс

Ирон чызг – Европæйы чемпионкæ

Сербиаг горæт Лозницайы боксæй цыдысты Европæйы фыццаг бынат бацахсыныл ерыстæ фæсивæды (17-18 аздздыты) 'хсæн.

Чызджыты ерысты тынг сæрæн хæст ракодта ирыстойнаг чызг, тренертæ Кæркуысты Павел æмæ Быценты Аланы хъомылгæнинаг Итониаты Самирæ.

Уæззау уæзы (+80 кг) хæцгæйæ, Самирæ фæуæлахиз дууы нымæлæууæгыл æмæ ерысты æрдæгкæронбæттæны фембæлд туркаг чызг-боксер

Мирай Догруимæ. Ацы тохы дæр Самирæ, æнæдызæрдгæй, цыди размæ æмæ фæуæлахиз æмгъуыдæй раздæр.

Кæронбæттæны Самирæйы нымæлæууæг уыди Украинæйы минæвар Валерия Рыбенко. Ацы тохы дæр Самирæ йæ размæ-

цыд нæ фæкхæддæр кодта æмæ йæ нымæлæууæгыл фæуæлахиз æнæкхуылым-пийæ.

Европæйы фыццаг бынат бацахста æртыккаг хатт. Амæй размæ ма уæлахиздзау уыди æргæгæтты дуууæ кары ерысты.

Итониаты Самирæ ныр йæхи цæттæ кæндзæн ног ерыстæм æмæ йын нæ зæрдæ зæгъы ас спортсменты ерысты дæр йæ архайд уæлахизхæссæг куыд уа!

БАСКАТЫ Уырызмæг

Куыд нын лæггад кæнынц

Зæрдиаг фæллой

Етдзаты Олеся йæ фæллойадон архайд супермаркет «Магнит»-ы райдыдта 15 азы размæ. Уыцы рæстæгмæ хуымæтæг ног кусæгæй схызт фæлтæрдджын товароведы онг. Уый бæлвурд зоны йæ кусты аспæт лыстæг хуыддæгтæ дæр, аргъ ын кæнынц ие 'мкусджытæ æмæ æлхæнджытæ дæр.

Йæ сæйраг хæс у ног товар исын, сбæрæг ын кæнын йæ хæрзхæддзинад, цы рæстæгмæ йæ хъæуы ауæй кæнын, уый, цæмæй æлхæнджытæн алкæддæр сæ бон уа ног цæттæгонд æмæ æдас продукттæ балхæнын.

Товароведы куыст домæ лæмбынæг цæстдард æмæ бæронддзинад. Олеся æрвылбон дæр бæрæг кæны, цы ног товартæ 'рбадзынц, уыдон. Йæ цæст дары, продукттæ куыд рæст хъахъхъæд цæуынц, уымæ, æмæ, йæ афон кæ-мæн аивгъуыдта, уыдон æвæстиятæй айсынмæ.

Йæ бирæ азты куысты дæргызы Олеся уарзон сси супермаркеты бирæ æлхæнджытæн. Уыдон æнæбафип-

пайгæ не сты йæ уæздан ныхас, хæларзæрдæ æмæ алкæддæр æххуысæм цæттæдзинадæн.

Йæ бирæ азты фæллойы тыххæй Етдзаты Олеся хор-зæхджын æрцъид риуылдæргæ сыгъæрин нысанæй. Уыцы хæрзхуыг акаг нысан у йæ баваерынæн дуканийы рæстæмæ æмæ йæ куысты

бæрзонд æмææзæдæн. Йæ куыстыл иуæрдцион кæй у, лыстæг хуыддæгтæм бæрон цæстæй кæй кæсы, уый æрвылбон дæр æлхæнджыты зæрдæты гуырын кæны æууæнддзинад.

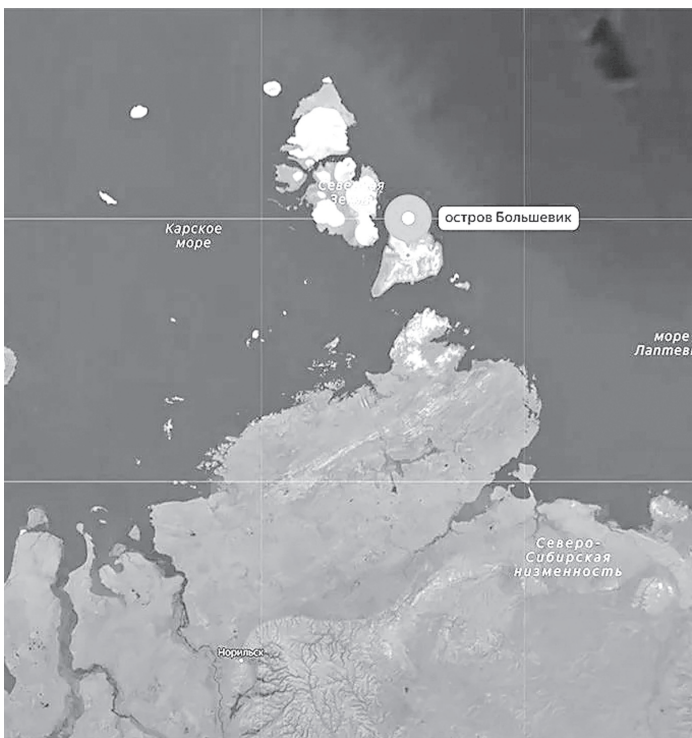
ХЪОЙБАЙТЫ Галинæ

Æхсызгон цау

Таурæгъон капитаны кадæн

Красноярскы крайы цæгатаг хайы денджыз-мæцæуæг сур зæххы æнæном хæйттæй нуæн радтой Кучиты Юрийы ном.

Уæрæсейы Хицауады Сæрдар Михаил Мишустин йæ кхух æрæвæрдта сакъадæхты кьорд Цæгатаг Зæхмæ (архипелаг Северная Земля) хауæг сакъадах Большевикы хуссар-ныгуылæн былгæрон ран æнæном географон объектæн «Мис Кучиева» ном раттыны тыххæй бардзырды, æмæ ныр таурæгъон ирыстойнаг денджызон капитаны ном фæзындзæн паддзахадон навигацион картæты. Доны уæлæ лæнкæнгæйæ, 1977 азы 17 августы дунейы фыццаг хатт Цæгатаг полюсмæ чи бахæццæ, уыцы атомон ихсæттæг нау «Арктика»-

йы капитан Кучиты Юрийы ном историйы азфымтæ бахастой. Ацы æвæддзæуы сгуыхтдзинады тыххæй не 'мæххонæн раттой Социалистон Фæллойы Хъæбатыры кадджын ном.

Ирыстонæй рацæуæг, Фыдыбæстæйы Стыр хæсты архайæг Кучийы-фырт цæрæнбонты баст уыд ихсæттæг флотимæ, разамынд лæвæрдта наутæ «Красин», «Мурманск» æмæ «Киев»-æн. Юрийы адзалы фæстæ йæ мард ын йæ фæдзæхстмæ гæсгæ 'руагтой Цæгатаг Ихджын фурды домæ. Амæй размæ зындгонд капитаны ном раттой сакъадæхты кьорд Франц-Иосифы Зæхмæ хауæг сакъадахæн, денджызон нау, горæты уынг æмæ скола-йæн.

«Иринформ»

РЕКЛАМÆ, ХЪУСЫНГÆНИНÆГТÆ

Выполняем ремонтные работы: шпаклевка, обои, карнизы, откосы, покраска, ламинат. Тел.: 8-989-039-78-89 (Казбек).

Газет "Рæстдзинад"

хицæн адæймæгтæ, куыстуæттæ, кооперативтæ, алыхуызон фирмæтæ, кинотеатртæ, клубтæ æмæ салонтæй асламдæр æргътæй исы алыхуызон хъусынгæнинæгтæ – бæрæгбæттæ, куыдтæ, чындзæхсæвтæ æмæ райгуыраг бонты фæдыл арфæтæ, тæфæрфæстæ, мысан бонты æрмæджытæ, рекламæ, уымæ – газеты радон, науæд та хæстæгдæр номыртæм.

КУСГÆ БОНТÆ – кыуырисæр, дыццæг, æртыццæг, цыппæрæм, майрæмбон (9 сахатæй 18 сахатмæ).

25-67-03

Металлоизделия: ворота, двери, навесы из лексана, металлоконструкции любой сложности. Тел.: 8-928-928-88-24.

Обслуживание колонк и котлов. Тел.: 8-961-821-90-88.

Профессиональная обрезка плодовых культур. Научно обоснованные консультации по подкормке растений конским перегноем. Тел.: 8-928-856-90-89; 8-928-856-90-83 (Руслан).

Номыры радхæссæг редактор – Саутæты Тамила. Дизайн: 1-аг фарсæн – Рубайты Нелли; 2-аг фарсæн – Гуыцмæтты Зæринæ; 3-аг æмæ 4-æм фарсæн – Халиты Изæ. Корректортæ: 1-аг æмæ 3-аг фарсæн – Гаглойты Наташæ; 2-аг æмæ 4-æм фарсæн – Кæлхуыты Фатимæ.

"Рæстдзинад" цæуы кыуыри 5 хатты Газет уадзы РЦИ-Аланийы Мыхуыр æмæ дзыллон коммуникацты комитет. Газет регистрационд æрцъид Бастдзинады, информацион технологитæ æмæ дзыллон коммуникацты кызабы архаймæ цæстдарды Федералон службæйы РЦИ-Аланийы управленийы 2023 азы 10 октябры (регистрацион номыри ПИ № ТУ 15-00162)	Сæйраг редактор ФИДАРАТЫ Юрий	Сæйраг редакторы исæн уат – 25-96-27. Сæйраг редакторы хæдидæг: Бутаты Эльзæ – 25-63-19. Бæрон нымæрдæр: Гапбаты Алетæ – 25-91-89. Шеф-редактортæ: Касаты Батрад – 25-93-74, Абайты Эдуард – 25-99-33. Рауагды редактор: Гæззаты Фатимæ – 25-96-16. Сæйраг букхатер: Дойты Ленæ – 25-94-19. Уацхæсджытæ: Саутæты Тамила, Татьяна Шеходанова (къамисæг) – 25-96-31, Баскаты Уырызмæг – 25-91-88, Гукаты Жаннæ – 25-96-50, Делекаты Зæлинад – 25-94-57, Хъойбайты Галинæ – 25-90-54, Хæмыцаты Морис – 25-93-68, Хуыбиаты Ларисæ – 25-96-31. Сайты редактор: Хозиты Дэвæрсæ – 25-90-54. Рекламæйы хайады сæргълæууæг: Бызыккаты Земфирæ – 25-67-03. Корректортæ – 25-93-36, компьютерон цех – 25-93-97.	Нæ газетæй ист æрмæгæй æндæр мыхуырон рауагды райагонд кыу цæуа, уæд хуымæ, æнæмæнг, бæрæггонд уа, "Рæстдзинад" æй йæ кæй систой, уый. Фыстæджытæ, кхуфыстытæ, кымтæ æмæ нытæн рецензи нæ дæттам, ставй сæ автортæм дæр фæстæмæ не 'рвитæм. Газеты цы æрмæджытæ рацæуа, уыдоныл бæрндзинад хæссынц сæ автортæ. Рекламæ æмæ хуысгæнæнæгты тыххæй "Рæстдзинад"-ы редакци йæхæмæ бæрндзинад нæ ис.	Редакци, рауаггад æмæ типографийы адрес: 362015, РЦИ-Алани, г. Дзæуджыхъæу, Къостайы проспект, 11. Мыхуыргонд цæуы акционерон æхсæнад "Ирыстон-полиграфсервис"-ы Офсетон мыхуыр 1.88 мыхуырон сыфы. Газет цæуы кыуыри фондз хатты. Индекс 53901. Тираж 2408. Заказ № 924. Мыхуырмæ хуымæ фыст æрцæуа – 18.00. Мыхуырмæ фыст æрцъид – 18.00. Email: rastdzinad@mail.ru Сайт: www.rastdzinad.ru
--	---	--	---	--